

PÉCSI GYÖRGYI

Kortárs-díj 2018

Tóbiás Krisztián laudációja

TÓBIÁS KRISZTIÁN (1978) Balatonfüred

A (leg)fiatalabb írónemzedék figyelemre méltó költője a Vajdaságban született. Vajdasági kötődése, kettős kötése máig meghatározó jegye költészetének. Négy verseskötete jelent meg, mindegyik a zentai zEtna kiadónál, Beszédes István gondozásában, még a negyedik, a 2017-es *A Wilkinson penge is*, amelynek kiadásakor már harmadik éve Magyarországon élt – Balatonfüreden, a Tempevölgy irodalmi folyóirat újraindítójaként, főszerkesztőjeként. A lapszerkesztés és a város könyvkiadása mellett kiállításokat, konferenciákat szervez Füreden (Salvatore Quasimodo Költőverseny, Hamvas Napok, Jókai Napok, Jókai konferenciasorozat).

Tolnai Ottó, Sziveri János, Fehér Kálmán nyomvonalán indult lírája, de már második verseskötete (*Vasjani*, 2008) egyéni hangja miatt okkal érdemesült Sinkó Ervin-díjra. A *Vasjani* kötet zárt kompozíciójú nagyciklusában csókai paraszt nagyapja magánmitológiája elevenedik meg profán bibliaértelmezéssel. Nemcsak a couleur locale, de a gyötrelmes kisebbségi sors is átüt a sorokon. A kötet szociografikus versnek, oral historynak, lírai naplótöredéknek éppúgy tekinthető, mint ahogy olvasható – a symposionistáknál jól ismert – maszok mögé rejtőző ironikus, önironikus narrációként is.

Harmadik kötete, a *Túliratok* (2012) szabad játék és merész dialógus a költészettel, a lírai hagyománnyal. Több évszázad magyar poétikájából – a magyar irodalom klasszikusaitól, Csokonaitól, Radnótitól, Weörestől a vajdasági kortársakig – hoz vendégszövegeket mai beszédhelyzetbe. Átirataiban „az eredeti szövegsorok nem váltak vendégszöveggé [...], hanem tökéletesen integrálódtak Tóbiás költői világába [...]. Úgy tűnik, mintha nem is ő folytatna próteuszi játékot, hanem a versekbe idézett szerzők ölténék fel az őket megidéző költő álarcát és idomítanak soraikat Tóbiás verseihez” – írja Fekete J. József.

Legutóbbi, a 2017-ben megjelent *A Wilkinson penge* című kötete ismét izgalmas kísérlet: a kötet nagyobbrészt természettudományos ihletettséggű verseket tartalmaz. Komoly és komolytalan játék, hogyan lehet a fizikai, a matematikai, a csillagászati, egyáltalán a tudományos gondolkodást vagy éppen a hétköznapi tapasztalati megismerést beemelni a költői nyelvbe, hogyan lehet a természettudományos észjárással megközelíteni a művészet, a létezés dilemmáit.

Tóbiás Krisztián a versek mellett újabban prózával vagy regénnyel is próbálkozik. *Kicsi gyíkcskák napoznak a lövészárokbán* címmel a kulter.hu portálon olvashattuk feltehetően önéletrajzi vonatkozású regényrészletét a kilencvenes évek háborús szerbiai, vajdasági hétköznapijairól, szorongásairól, félelméről. Érdeklődve várjuk a folytatást, hiszen ez az évtized alapjaiban rendezte át a Nyugat-Balkánt, rántotta ki a talajt a vajdasági magyarok alól, s amelyről, bár a szomszédunkban zajlott, mégis oly keveset tudunk.

Tóbiás Krisztiánnak versei mellett a szülőföldről írt megrendítő, remek esszéjét közölte a közelmúltban a Kortárs folyóirat. A Szerkesztőség a lapban megjelent írásai és egész változatos, nívós és következetes alkotói munkássága elismeréseként Tóbiás Krisztiánnak ítélte a Kortárs 2018-as szépirodalmi díját.